

РЕШЕНИЕ

№ 588

гр. София, 03.02.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 64 състав, в публично заседание на 16.01.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Калинка Илиева

при участието на секретаря Спасина Иванова и при участието на прокурора Десислава Кайнакчиева, като разгледа дело номер **10626** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145-178 от Административно-процесуалния кодекс (АПК) във връзка с чл. 87 от Закона за убежището и бежанците (ЗУБ).

Образувано е по жалба на Р. К., гражданка на Б., ЛНЧ [ЕГН], срещу решение № 16115/31.10.2022 г. на заместник председателя на Държавна агенция за бежанците при Министерски съвет, с което ѝ е отказано предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут.

Жалбоподателката иска отмяна на решението. Твърди, че неправилно е прието, че изложената бежанска история има криминален елемент от една страна, а от друга – упражненото насилие не е във връзка с признаците по чл. 8, ал 1 ЗУБ, както и че в Б. не е налице вътрешен или международен военен канфликт. Жалбоподателката е заявила не криминални проблеми, а принадлежност към определена социална група /лица от женски пол/, поради което попада в приложното поле на ЗУБ, както и насоките на ВКБООН за межСународна закрила и Конвенцията от 1951 г. и нейния протокол от от 1967 г. и от 7 май 2002 г. Съгласно съображение 30 от Директива 2011/95 действията по преследване, вкл. и домашно насилие по своето естество или повтаряемия характер могат да достигнат до степен на тежест по чл. 9, пар. 1 Директива 2011/95 и могат да се квалифицират като тежко нарушение на основни човешки права.

В случая полът може да бъде възприеман като социална група, често третирана

различно от мъжете. В резолюция на Европейския парламент от 8 март 2016 г., т. 13 домашното насилие е една от формите на насилие, основани на пола, то представлява преследване и следва да е основание за търсене на убежище. Погрешно е преценено, че не следва да се приложи чл. 9, ал. 1, т. 1 и 2 ЗУБ.

Ответникът по жалбата – заместник председателят на Държавната агенция за бежанците не взе становище.

Представителят на СГП счита, че жалбата е неоснователна.

Съдът, като взе предвид събраните по делото доказателства, счита, че се установява следната фактическа обстановка.

Началото на разглежданото производство е поставено с молба, подадена на 20.9.2022 г. от жалбоподателката за предоставяне на международна закрила до председателя на Държавна агенция за бежанците при Министерския съвет (ДАБ-МС). В регистрационния лист е отразено, че оспорващата е родена на 1.1.1991 г., в [населено място] обл. Д., Б., гражданка на тази държава, мюсюлманин - сунит; омъжена. Личните ѝ данни са установени въз основа на декларация по чл.30, ал.1, т.3 от ЗУБ, тъй като не е представила документи за самоличност.

В интервю за установяване на самоличността, националността и маршрута на пътуване, жалбоподателката твърди, че е напуснала Б., заедно със своя съпруг, който също е в процедура по молба за предоставяне на международна закрила, за Турция, след което преминали през С., Турция. В България преминала нелегално, през Гърция, не през установените места. Мотивира молбата си с притеснения за своята сигурност.

Молителката твърди, че се е омъжила на 11 г. /по думите на майка ѝ/, след което забременяла. След известно време видяла, че по дрехите на съпруга ѝ имало петна, тя се усъмнила, че той върши нещо нередно. Стигнало се до скандал и физическа саморазправа. Продължавала да настоява, че мъжът ѝ върши нещо нередно и го заплашила, че ще разкаже на всички, след като и разбрала, че са намерени два трупа в полето, а мъжът ѝ започнал да пере дрехите си сам. Карали се няколко дни. След това били поканени на гости. По време на вечерята съпругът ѝ бил извикан поради спешна работа. На път за къщи видяла седем човека с маски, сред които и съпруга ѝ. Когато споделила, че знае за двата трупа в полето, мъжът ѝ я е набил, а неговите приятели го съветвали да я убие, за да не ги издаде. Започнал да я реже с нож, ударил я е с тъп предмет по главата, тя побягнала. Когато се събудила, вече била при сегашния си мъж. Твърди, че мъжът ѝ е нарязал братовчед ѝ на парчета. След което заминали за Л. Представена е епикриза от Държавната психиатрична болница „Св.И. Р.“, където е била хоспитализирана за периода от 21.12.2021 г. до 21.1.2022 г. Насочена е там от социални работници поради състояние на отпадналост, потиснатост и затвореност. Продължава да твърди, че се чувствазле, потисната и разстроена. Направени са консултации с невролог и психиатър; препоръчана е терапия. При прегледа е видимо интензивно напрегната, споделя, че е изплашена и се страхува от мъжете в кабинета; настоява да общува с жени. Споделя за тежка инсомния, а когато спи – сънува кошмари, свързани с насилието, което е преживяла и на което е била свидетел. По време на интервюта се разплаква. Отрича суицидни мисли. Памет и интелект – на ниско ниво, не могат обективно да бъдат валидизирани с психометричните въпросници, използвани за българската популация. В резултат на проведеното лечение е настъпило подобрение на съня и степенно снижение на тревожността. Изписана е с препоръки за продължаване на медикаментозно лечение и проследяване под контрола на психиатър.

В подобен смисъл е и издаденият документ от Фондация „Център Н.“.

Представен е документ от Медицински колеж и болница Д., видно от който жалбоподателката го е посетила на 21.2.2013 г. с кървяща рана и кръв. Видно то протокол за претърпяна травма, е имала наранявания на десен крак, дясната страна на главата, левия крак; имала е оток от кръв.

Представено е брачно свидетелство, видно от което е сключен брак между жалбоподателката и Р. И., на 22.2.2013 г.

С обжалваното в настоящото производство решение на заместник председателя на Държавна агенция за бежанците при Министерски съвет е отказано предоставянето на статут на бежанец и хуманитарен статут, на основание чл.75, ал.1, т.2 и т.4, във връзка с чл.8 и чл.9 от ЗУБ. Административният орган е приел, че:

-не са налице материално-правните предпоставки за предоставяне на статут на бежанец на кандидата, тъй като той не е аргументирал наличието на основателни опасения от преследване по изброените в чл.8, ал.1 от ЗУБ причини: раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група, поради което не са налице субективният и обективният елемент за прилагане на цитираната правна норма.

-изложени са доводи за липса на основания за предоставяне на хуманитарен статут по смисъла на чл.9 от ЗУБ, тъй като жалбоподателят не прави твърдения за „смъртно наказание“ или „екзекуция“, а предвид установената фактическа обстановка се приема, че той не е бил принуден да напусне страната по произход поради реална опасност от изтезание, нечовешко или унизително отнасяне или наказание.

При така установената фактическа обстановка, съдът намира от правна страна следното:

Оспореният административен акт е издаден от компетентен орган, в предвидената в закона писмена форма. Не са допуснати съществени нарушения на административно-производствените правила, предвидени в ЗУБ.

На оспорващия е разяснена процедурата, по която се подават и разглеждат молби за закрила, проведено е интервю с кандидата, на разбираем от него език.

При провеждане на процедурата по подаване на процесната молба за убежище не се установяват съществени процесуални нарушения.

Решението е издадено при правилно тълкуване и прилагане на материалния закон. Статут на бежанец в Република България се предоставя на чужденец, който основателно се страхува от преследване поради своята раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или поради политическо мнение и/или убеждение, намира се извън държавата си по произход и поради тези причини не може или не желае да се ползва от закрилата на тази държава или да се завърне в нея. Съгласно чл.8, ал.4 от ЗУБ „преследване“ е нарушаване на основните права на човека или съвкупност от действия, които водят до нарушаване на основните права на човека, достатъчно тежки по своето естество и повтаряемост.

В разглеждания случай действително, жалбоподателката излага твърдения, че е била преследвана и физически малтретирана от съпруга си. Но, за да се приеме, че са налице предпоставките на посочената норма, твърденията на оспорващия пред съответното длъжностно лице в ДАБ следва да съдържат такива за основателен страх от преследване поради принадлежност, в конкретния случай, към определена социална група.

Действително, Конвенцията за статута на бежанците от 1951 г. посочва

принадлежността към определена социална група като едно от петте основания за установяване на основателни опасения от преследване, съдържащи се в определението за бежанец(2). Съгласно чл. 10, Мотиви за преследване, т. 1. При оценяването на мотивите за преследване държавите членки вземат под внимание следните елементи: (...) г) една група се счита за определена социална група, когато по-специално: — нейните членове споделят една вродена характеристика или обща история, която не подлежи на изменение, или споделят характеристика или вярване, до такава степен съществени за идентичността или съзнанието, че не би следвало от лицето да се изисква да се откаже от тях, и — тази група има собствена идентичност в съответната държава, защото е разглеждана като различна от заобикалящото я общество.

Съгласно цитираните от жалбоподателя Насоки на ВКБООН за международна закрита, публикувани на

<https://euaa.europa.eu/sites/default/files/EASO-G.-MPSG-BG.pdf>, на стр. 23 се сочи, че :

Аспектите, свързани с пола, включително и половата идентичност, се отчитат надлежно за определянето на принадлежност към дадена социална група или установяването на характерна черта на такава група. Член 9, параграф 2, буква е), Действията на преследване по смисъла на параграф 1 могат да приемат, *inter alia*, следните форми: [...] действия, насочени срещу лицата по причина на техния пол или срещу деца. В някои общества има действащо законодателство, което дискриминира жените само на основание на техния пол, или съществуват обществени практики, които са дискриминационни по отношение на жените. Съществуването на дискриминационно законодателство или практики не доказва само по себе си наличието на определена социална група, но е показател, който трябва да бъде подложен на допълнителна оценка в контекста на държавата на произход; следва да се прецени значението на законодателството за възприемането от заобикалящото общество на различната идентичност, как се прилага то и по какъв начин засяга различно жените. В много случаи са необходими и други характеристики, за да бъде установено наличието на критерия за „собствена идентичност“, като например регион на произход, етническа принадлежност и/или социално положение.

По-долу е даден списък на често срещани примери за определени групи жени, които могат да се разглеждат като определена социална група в конкретна държава на произход. Необходимо е да изтъкнем отново, че тези примери не са приложими към всяка държава и всяко общество, както и че наличието на определена социална група следва винаги да се преценява при отчитане на ситуацията в съответната държава на произход. • Ж. и момичета, които отказват да се подложат на ГОЖ. Този профил е разгледан по-подробно по-долу. • Ж., които са били жертви на изнасилване или други форми на сексуално насилие и които биват заклеймявани от заобикалящото ги общество. • Ж., които в миналото са проституирали и които се сблъскват с изолиране или други форми на дискриминация, наказания или малтретиране. • Ж., които са преживели трафик на хора и които биват изолирани от техните семейства и обществото като цяло (вж. профил Г по-долу). • Ж., които нарушават социалните норми, например жени, водени от дълбоко вътрешно убеждение, отказват да се съобразяват с традиционни културни норми, свързани с „очакваната“ роля на жената в семейството.

Установяването на принадлежността на кандидат към определена социална група (в разглеждания случай това може да са „жени или момичета, които не са били

подложени на ГОЖ и/или отказват да се подложат на такава процедура в държавата Х“), не е достатъчно, за да бъдат изпълнени условията за предоставяне на статут на бежанец. Необходимо да бъдат изпълнени и останалите критерии за включване в обхвата на определението за бежанец. По-специално необходимо е да се установи връзка (т.е. причинно-следствена зависимост) между принадлежността на кандидата към съответната определена социална група и наличието на основателни опасения от преследване, или на липсата на закрила от такова преследване. В разглеждания случай, в който формата на преследване, от която се опасява кандидатът, е подлагане на ГОЖ, е лесно да бъде установена причинно-следствена връзка между действието на преследване и основанието. Освен това може да са налице и други рискове от преследване, като например тежки форми на дискриминация или изолиране.

В Практическото ръководство на ЕАСО: Условия за предоставяне на международна закрила (9) разглеждането на индивидуална молба за международна закрила е анализирано като поетапен процес, в рамките на който се разглежда всеки елемент от определението за бежанец. Стъпките в процеса на разглеждане са описани по-долу.

Стъпка 1: Предварителни съображения: Кандидатът е гражданин на трета държава или лице без гражданство и се намира извън неговата/нейната държава на гражданство или, когато става дума за лице без гражданство, извън неговата/нейната държава на предишно обичайно пребиваване.

Стъпка 2а: Преследване Третирането, от което се опасява кандидатът, представлява преследване, т.е. то е достатъчно тежко нарушение на правата на човека или съвкупност от различни мерки, които са достатъчно тежки и приемат формата, посочена наред с други места в член 9, параграф 2 от КД.

Стъпка 2б: Основателни опасения Опасенията от преследване са основателни.

Стъпка 2в: Причина (причини) за преследване Преследването или липсата на закрила от такива действия са свързани (поне отчасти) с една от следните (действителни или приписвани) причини: • раса, • религия, • националност, • принадлежност към определена социална група, • политическо мнение.

Стъпка 3: Субсидиарна закрила Въпросът дали дадено лице отговаря на условията за субсидиарна закрила, се разглежда само в случаите, когато кандидатът не отговаря на условията за предоставяне на статут на бежанец, т.е. когато не е изпълнена нито една от стъпки 2а, 2б или 2в.

Стъпка 4: Закрила в държавата на произход Липсват възможности за предоставяне на закрила в държавата на произход или субектите на закрила не могат или не желаят да я предоставят; или закрилата е неефективна или временна, т.е. закрилата не отговаря на критериите, посочени в член 7 от КД.

Стъпка 5: Алтернатива за вътрешна закрила Ако е приложимо, в съответствие с националното законодателство и практика е установено, че липсва алтернативна възможност за вътрешна закрила, която е достъпна за кандидата. По принцип принадлежността към определена социална група се анализира само във връзка с наличието на основателни опасения от преследване. Понятието за принадлежност към определена социална група не следва никога да се разглежда изолирано и може да послужи като основание за предоставяне на статут на бежанец само ако кумулативно са налице и основателни опасения от преследване, при условие че е установена връзка между опасенията и причините за тях.

Предвид цитираните норми, както и подробно цитираните насоки във връзка с приложението на посочените норми от Конвенцията на ООН за бежанците съдът намира, че не може да се приеме, че са налице предпоставките им за процесния случай. Действително, жалбоподателката твърди, че мъжът, за който е била омъжена,

я е малтретирал. Но, за да се приеме, че е налице дискриминация по групов признак, освен че е жена, следва да може да се направи извод, че тя принадлежи към група жени, които са третирани именно като такива, по-наблагоприятно. Освен, че твърди, че е преследвана от определен мъж, не може да се установи, че в държавата по произход е била преследвана именно като жена, нито твърди основателни опасения за преследване. На последно място, не се сочи, а и не се установява и посочената по-горе стъпка 4 – липса на закрила срещу определена група посегателства в държава на произход. Видно от последната представена от ответника справка - № МД 348/21.6.2022 г., не се установява наличие на закони, които да ограничават правата на жените с оглед закрила от домашно насилие.

Наличието на такова домашно насилие в конкретния случай не би могло да се приеме за достоверно, с оглед изложената бежанска история и представените писмени доказателства. Действително, се установява, че жалбоподателката е постъпила за лечение в болница в Доха с констатирани физически наранявания. Но, този документ не може да установи по безспорен начин, че те са резултат именно от домашно насилие. Следва да се отбележи, че те са констатирани само един ден преди сключването на брак от ищцата. Не се установява как е бил сключен той, при положение, че се твърди, че жалбоподателката вече е била омъжена преди това за друг мъж, който я е малтретирал, непосредствено, един ден преди сключване на сегашния брак; как е разтрогнат предишния брак /ако е имало такъв/; не се сочи възможно ли е било, предвид това, че жалбоподателката е мюсюлманка и ако е било възможно - какъв е редът за разтрогване на бракове в Б.; какво е правното положение на бившата съпруга от вече разтрогнатия брак.

Ето защо съдът намира, че не може да се направи безспорен и категоричен извод, че спрямо кандидатата е осъществено преследване по смисъла на чл.8, ал.4 от ЗУБ. Така установеното не попадат в предметния обхват на предпоставките на чл. 8, ал. 4 ЗУБ.

По отношение на извода за липсата на основания за прилагане на хуманитарен статут по чл.9 от ЗУБ, съдът също намира, че решението е издадено при правилно прилагане на материалния закон. Съгласно чл.9, ал.1 от ЗУБ, хуманитарен статут се предоставя на чужденец, принуден да напусне или да остане извън държавата си по произход, тъй като в тази държава е изложен на реална опасност от тежки посегателства – смъртно наказание или екзекуция, изтезание или нечовешко или унизително отнасяне, или наказание, тежки и лични заплахи върху живота или личността му като гражданско лице поради насилие в случаи на вътрешен или международен въоръжен конфликт. Разпоредбата на чл.9, ал.2 от ЗУБ предвижда, че тежките посегателства могат да възникнат от действия или бездействия на държавен орган или организация, на която държавата не може или не желае ефективно да противодейства. По силата на чл.9, ал.8 от ЗУБ хуманитарен статут може да бъде предоставен и по други причини от хуманитарен характер, както и поради причините, посочени в заключенията на Изпълнителния комитет на Върховния комисар на Организацията на обединените нации за бежанците.

В оспореното решение административният орган е спазил императивното изискване на чл.75, ал.2 от ЗУБ, като е обсъдил всички наведени от кандидатата за закрила факти и обстоятелства от личната му история заедно с въпроса относно сигурността на страната му по произход.

Видно от представената актуална справка, цитирана по-горе следва да се направи извод, че не са налице и разширенията, дадени в тълкувателно решение на Съда на

Европейските общности от 17 февруари 2009г. по дело № С-465/07 и тълкувателно решение на Съда на Европейския съюз от 30 януари 2014г. по дело № С-285/12 по тълкуването на чл.15, б. “в“ от директива 2011/95/ЕС, които се преценяват във връзка с прилагане единствено на нормата на чл.9, ал.1, т.3 от ЗУБ.

При изследване на териториалния обхват и степента на насилието в Б. се установява, че в държавата по произход на чужденеца, въпреки наличието на спорадични инциденти /ограничени на територията на столицата – Доха/, обстановката не достига до границите на въоръжен конфликт, по смисъла, заложен в Международното право и правото на Европейския съюз. В района, където се твърди, че е живял кандидатът, НЕ се установяват проблеми със сигурността. От горещитираната справка се установява, че състоянието на сигурността в държавата по произход е относително стабилно.

Следователно, от доказателствата по делото не може да се направи извод, че са налице сериозни, установени факти, въз основа на които да се приеме, че единствено на основание присъствието си на територията на държавата си по произход жалбоподателят би бил изправен пред реален риск да стане обект на заплахата - смъртно наказание или екзекуция, изтезание или нечовешко или унижително отнасяне, или наказание, тежки и лични заплахи върху живота или личността му като гражданско лице поради насилие в случаи на вътрешен или международен въоръжен конфликт.

Едновременно с това се установява, че по отношение на кандидата не са налице предпоставки за предоставяне на статут по чл.8, ал.9 и чл.9, ал.6 от ЗУБ, доколкото той не е заявил член на семейството му да има предоставен статут на бежанец или хуманитарен статут в република България. Личните мотиви на молителя да остане в България не могат да бъдат оценени като хуманитарни по смисъла на чл.9, ал.8 от ЗУБ, както правилно е приел административният орган.

По така изложените съображения настоящият съдебен състав намира, че оспореното решение е издадено при правилно прилагане на материалния закон, като административният орган е изложил подробни мотиви относно липсата на материалноправните условия за предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут на оспорвания, съобразно фактите и обстоятелствата от личната от личната му история и въпроса относно сигурността в държавата по произход. Следователно не са налице отменителни основания по чл.146 от АПК за незаконосъобразност на административния акт и жалбата следва да се отхвърли като неоснователна.

Воден от изложеното, съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на на Р. К., гражданка на Б., ЛНЧ [ЕГН], срещу решение № 16115/31.10.2022 г. на заместник председателя на Държавна агенция за бежанците при Министерски съвет, с което ѝ е отказано предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут.

Решението подлежи на касационно обжалване в 14-дневен срок от съобщението до страните, че е изготвено, пред Върховния административен съд.

СЪДИЯ:

